

ZAAKI

Yá pò kú láε bee guu

Yesu dāuna Zaaki mé lápi kè. Yesu bò m̀wà a b̀a gau gbea (1Kln 15.7), ã à g̃̀ Yelusaleũ Yesudeo d̀baana ũ (Gal 2.9). Zaaki lé ze'ob Isaili bui kuepla pò fáaaaone (1.1), Yuda Yesude pò b̀le Yelusaleũ aa tà buipaleo b̀suoo guu. A láε bee kènέ, ké aao laai ví k̃t̃εε yākeaoo guu ní ní kua Yesusaideoo guuo.

Yá tétεak̃ie, a dàale ònyāwa à mè i b̀ Lua kíie, wí gbeawà ní aà náaikεaoe (1.2-8). Bee gbea à yādadanέ oδεke ní taasidekeo yá musu, yāo ní gbāalegwaaoo, ní lousisia síana pò wí obné yākeaoo guuo (1.9-27). A lekà k̃obob̃a'osi yāwa (2.1-13), bee gbea luanaaikεa ní yāmaakeao (2.14-26). A té pò léna i kpa meu yā'ò (3.1-12). A èa sù òñ síandewa (3.13-18). A gbέ pò aai sòledao lèle pāsipāsi ní gbέ pò aai gbékpa ní dúniaooo ní gbέ pò aai gbέ b̀ebooo. A zoadò oδε pò aai kible ní zikεnaowawawa (4.1-5.6). A láak̃i à ledámá aa mena f̃, aao wabike láasai, aa obk̃le (5.7-20).

Yá pò a dilε Yesudeone ku wásawasae: Yesu baona síana sia i mówáo, sema wá luanaaikεa mó ní yāmaakeao, asa luanaaikεa yāekesaiá gee (2.26).

Ỹa

¹ Mámεmaa Zaaki,* Lua ní Dii Yesu Kilisio zòblena ma fokpà Isaili bui kuepla pò fáaaaowa.

* **1:1** Mat 13.55, Gal 1.19

2 Ma gbéṣ, taasi bui dasi. A pọ́ pọ́ sù á lé, à dile pọ́na yá ũ,

3 asa á dṣ lá wàlε á lé wàlε gwa á luanaaikεa musu a mēna ié.

4 Asuli fu mēnawao, íṣ de gbé kàsaao ũ wásawasa yāe késāawá sai.

5 Tó ṣṅṅ lé késā á gbēewa, aà wabikε Luawa,† a aà gba, asa ì gbépii gba pọ́ b̄isai yágagasai.

6 Tó à wabikεwà sṣ, aà aà náaikε seasai, asa seade de lán ko vláwae. Gu pọ́ íana yèlεu, we ì géu.

7 Gbé bee taa su àṣ e á pọ́ e Diiwao,

8 asa aà nṣe ku plaplaε, ṣ íṣ ku seasea yá pọ́ àlε kε pii guu.

9 Wá gbé taaside pọ́nakε, ké Lua aà k̄afi yái.

10 Wá gbé ode sṣ aà pọ́nakε, ké Lua aà bùsa yái, asa ọdeṣ gēzεa lán lávu kwεawae.

11 Iatē ì fεlε ní a pusu gbāao, lá ì giigaga, a vú ì kwé, a maa ì láa.‡ Beewa ọde a kpagui a bṣṣṣ guu.

12 Báaade gbé pọ́ ì yṣa f̄s, asa aà bṣa maa gbεa Lua a àizāna pọ́ à a lεgbè gbé pọ́ yeaziṣkε kèè yāae ũ.

13 Tó yṣa gbé lè, asu mε Luaεo, asa wa f̄s Lua yṣ ní vāioo, mé aàpi lí gbēe yṣ ní vāio sṣo.

14 Baade yṣa ì bṣ aà pṣnidεa k̄iε, ṣ ì aà wé ble, ì aà gálε.

15 Ɔ pṣnidεapi ì nṣi à nε'i duuna ũ. Tó duuna zṣṣkù sṣ, ì ga iε.

16 Ma gbé yenzideṣ, ásu ázia sásāo.

17 Gba maa sāsai píi ì bṣ musu Mae Lua gupuakūnaṣ Kεna k̄iε. Ili lileo, aà gupua iwesa v̄io.

† 1:5 Yaa 2.3-6 ‡ 1:11 Isa 40.6-7

18 A wá í n̄ a yá síandeo a p̄eãwa, ké wàò de gbé s̄éiã ù p̄ó p̄ó àl̄e ke dafuɔne.

Yāmaa n̄ a keao

19 Ma gbé yenzideɔ, à yáe bee ma. Ali yāma kpaa ápii, āma ásu yā'o kpaa, á p̄o su pa kpaa.

20 Asa gbēnazina p̄okūma lí m̄ó n̄ yāmaa p̄ó Lua yeioo.

21 A yáí tò à ɔkpa d̄e'li n̄ yāvai p̄ó líguaɔzi pii, í yá p̄ó wa t̄ò á s̄ou a f̄í á suaba sí n̄ z̄iabusaa.

22 Asu ázia s̄ásão, ásu yápi ma n̄ swáó adoo, à z̄ikewà.

23 Asa gbé p̄ó ì yāma mé ìli keo de lán gbé p̄ó lé a oa p̄ó Lua d̄e gwa díi guuwaɛ.

24 Asa aázia gwaa gb̄ea, tó à ḡèz̄ea, ɔ lá a de ì s̄āaagu ḡò.

25 Gbé p̄ó ì wéte Lua ikoyā wásawasa p̄ó i to wà ḡó w̄éɔ ùi, mé ìò ḡeò aɛ s̄ó, ìli ma à s̄āaagu, ì z̄ikewà, Lua a báaada adegú aà yāk̄ea guuɛ.

26 Tó gbé d̄ó lousisinan a ù, mé ìli a lé f̄io, àl̄e azia s̄āsãɛ, àl̄e lousisi p̄ãɛ.

27 Lousisia síana p̄ó s̄āa v̄í Mae Luaɔn ke: Wà laaid̄o tone p̄ó gwana v̄ioɔwa n̄ gyaa gbēandoɔ an w̄enak̄ea guu, § w̄io wázia k̄ua d̄ó s̄āasai d̄únia yá musu.

2

K̄ɔb̄ɔb̄ɔ'a'ɔsi

1 Ma gbé, á gbé p̄ó àl̄e wá Dii gawide Yesu Kilisi náaik̄eɔ, ásu lí k̄ɔ b̄ɔb̄ɔ'ɔsio.

2 Tó gbé gè á kōkāaa guu vua tāana ní pòkasa tekcao daa, mé taaside pò ulakasa gbāsi daa gè sō,

3 tó a wètè gbé pò pòkasa tekca daazi, mé á òè àà mō zōle gumaau, mé á ò taasidee àà ge ze le, ge àà mō zōle á gbázi,

4 ále kō bōbō'osié, ále yá gwa kolean weo lé?

5 A ma ma gbé yenzideo. Lua gbé pò de gbāasaideo ũ dúnia gbéone sè aao gbāa a náaikca guue, aai kpala pò à a legbè gbé pò yeazione ble.

6 Apio sō ále gbāasaidepio kpebo. Odeó mé ì gbāablewáo lò? Aame aai á gále géánō yákpaleuo lò?

7 Aame aai gyaalagē tó na pò kpáwáuo lò?

8 Lua ikoyā mide mè ào ye á gbédeezi lá ázia wēniwa.* Tó á yápi kūa síana, ále yāke a zéwae.

9 Tó ále kō bōbō'osi sō, ále duunakce. Ikoyāpi á wé, a gō tàaedeo ũn we.

10 Asa tó gbé ikoyā kūa píi, mé a mēndo àà fù, à gō tàaede ũ apii musue.

11 Lua mè ásu wúle ní gbēpāle nōoo. A mè lo ásu gbēdeo.† Baa tó ni wúle ní gbēpāle nōoo, tó n gbēdè, n gō ikoyādansai ũe.

12 A gbé pò Lua a yággōánō ikoyā pò ì to wà gō wéeo ũ musu, àli yá'o, ìli yāke lá à kōsíánōwa.

13 Lua a yákpaleke ní sùuusaideo sùuusaie, āma yá a bō ní sùuudeo na.

Luanaaikca ní maakcao

* 2:8 Lev 19.18 † 2:11 Bōa 20.13-14

14 Ma gbě̀, tó gbé́ mè ále Lua náaikε, mé ìli yāe κεο, bó yán wei? Luanaaikεa bee taa a f̄s à suabae?

15 Tó á gbḕdo, ḡε ge n̄ε, lé p̄kasa ní bleo wēnakε,

16 tó á gbḕe òè: Lua n gba aafia! Nsu to ìana n deo, ní p̄ble ò ká, mé i wēnid̄o k̄pawào, bó n bee ùi?

17 Maa s̄ luanaaikεa ado yāekesaiá yāgεε.

18 Tó gbé́ n mè níle Lua náaikεε, mé mapi mále yāke, má one ò n luanaaikεa yāekesai ōl̄mεε, mí a luanaaikεa ōl̄ne ma yākea guu.

19 N s̄i Lua mḕdo nolo? A maaε. Baa táāo d̄s maa, mé aaīo lualua.‡

20 Misaide, ké luanaaikεa yāekesai p̄a, ní ye mà kanε n ōz̄i yā̀?

21 Ké wá dezi sé̄ia Ablahaũ a né Izaaki k̄pà sa'ob̄o ũ, yá i b̄oà̄n̄o na aà yākeapi yáio lé?§

22 N èa? Aà luanaaikεa ní aà yākeao tek̄ōie. Aà yākea mé aà luanaaikεa b̄òlei.

23 Beewa Lua yáε bee p̄a à mè, Ablahaũ Lua náaikè, s̄ Lua tò yá b̄oà̄n̄o na a náai p̄o a kèpi yái.*
 ¶ w̄i oè Lua gbḕna.†

24 A èa? Yākea mé tò yá b̄oà̄n̄o na, i ke Lua náai p̄o a kè ado yái no.

25 Maa l̄ káalua Lahabu kḕna ní Luo a yākea yái, ké à z̄inao d̄ile à ní gbáε zé k̄páinau.‡

26 Lá mè nis̄insaiá ḡεε, maa luanaaikεa yāekesaiá ḡεε l̄o.

‡ 2:19 Maa 5.7 § 2:21 Daa 22.9-12 * 2:23 Daa 15.6 † 2:23 Isa 41.8 ‡ 2:25 Yoz 2.1-16

¹³ A guu, déme yādōn ōnōna ūi? Aà ɔɔnɛ a kua maa n̄ a yākeao guu n̄ zīabusaa p̄o i b̄o ōnō guuo.

¹⁴ Tó á wɛdɔakɔu n̄ pāsio n̄ denlaweɛleao v̄i á s̄o guu s̄o, ásu íanadão, ásu ɛɛdɔ s̄ianawao.

¹⁵ Ōnō bee taa lí b̄o musuo, dúnia p̄oɛ, á d̄aa p̄oɛ, táa p̄oɛ.

¹⁶ Asa gu p̄o wɛdɔakɔu n̄ denlaweɛleao kuu, weki k̄oyāmasai n̄ v̄ai píio i b̄o kuu.

¹⁷ Tó gb̄é ōnō p̄o i b̄o musu v̄i, séia ilio gb̄asi v̄io, a gb̄ea ilio yākele v̄io, i busané, i gb̄é yāma, s̄uuu p̄eewà n̄ maak̄eao. Ili gb̄é b̄ob̄o'osio, mé ilio m̄ofili v̄io.

¹⁸ Ibelemidena i kea n̄ k̄so na t̄s̄, s̄ i b̄olè b̄oa maa ū.

4

Gb̄ékpaa n̄ dúniao

¹ A s̄ole n̄ á lekpaao i b̄o má ni? I b̄o á p̄oɛá p̄o lé k̄s̄de á meuo k̄i nolo?

² I p̄o niaka, ili eo, s̄ i gb̄ɛde. A p̄o b̄i v̄i, s̄ ili p̄o p̄o ále yá leo. Ō i lekpaake, i s̄oleke. Á v̄io, ké ili wabike Luawao yái.

³ Tó a wabikè, ili eo, ké ili wabike a zéwao yái, asa io ye à a m̄aoke lá a á p̄o gb̄awae.

⁴ Náaisaideo, á d̄s̄ ké gb̄ékpaa n̄ dúniao de íbeles̄ea n̄ Luao ūo lé? Gb̄é p̄o ye ke dúnia gb̄é ū ḡò Lua ibeɛ ūe.

⁵ Ké a k̄ea Luayātaalau wà mè àà Nisina p̄o kú wá guu lí sí s̄aao, * ále e yāp̄ā yā?

* 4:5 Iko 6.15

⁶ Ama gbēke pọ Lua viwanọ de beea, asa a kēa Luayātaalau wà mè:

Lua ì íbelesε n gbé pọ ì azia se lesio,
mé ìb gbēke ví n gbé pọ ì azia busao.†

⁷ A yáì tò à misiile Luaε. A gi Ibiisiε, i bàasié.

⁸ A sō Luazi, i sōazi.‡ Duunkεnao, à obole duunau. Nōsemempladeo, à á sō pípi.

⁹ A óobó n pọsiao n wēnao. A á yaabo lile oobó ũ, í á pona lile pọ'ni ũ.

¹⁰ A ázia busa Diie, i á káfi.

¹¹ Ma gbé, ásuli kō tobēesio. Gbé pọ a Yesude dee tobēesí ge à àà bēebò, à Lua ikoyā seela bēe kè à a bēebò. Tó n Lua ikoyā bēebò sō, a manan n ũo, a bēebonan n ũ.

¹² Lua mé ikoyādilena n yákpalekenao ũ. Ome gbé suabaa n àà tòbzoao gbāa ví. Mpi sō, dén n ũ, ké ni n gbédee bēeboi?

Lua baa bọ dilea

¹³ A yāma sa, á gbé pọ i me gbā ge zia á gé wéleu, í zōle we wè do, í laata à ài'e.

¹⁴ A yá pọ a á le zia dōe?§ A dō lá á wēni dea? A de lán suawaε. Tó à kpà yoo, ò ì gēzea gōo.

¹⁵ Tó yá a zéwaε, áli o à me: Tó Dii wèi, wáa aafia, wí ke kéwa ge kéwa.

¹⁶ Tia sō ále íanadā, a Lua baa bọ á díle. Iandāa bee taa maao.

¹⁷ Gbé pọ maakεa dō mé i keo, ì ke adee duuna ũε.

† 4:6 Yaa 3.34 ‡ 4:8 Mal 3.7 § 4:14 Yaa 27.1

5

Ɔdeɔ

¹ A ɔdeɔ, à yāma sa. A ɔɔɔ à wiile wēna pɔ a á le yáí.

² A àizeɛɔ ɔ̀ɔkpà, kòɔɔ á pɔkasaɔ sòso.

³ A ɔa tánkpakè,* mé tánkpapi a á dayāu, i kú á mēwa lán téwa. A àizeɛ kàaaázi gɔɔgbɛzāzī.

⁴ A ma! A gbèwina pɔ aa á buapɔɔ kèkèɔ blè, mé ɔapi yá Lua lè. Pɔkɛkenapiɔ wiileá gè Dii Zīgɔde swáú.†

⁵ A namamà tɔɔle la á pɔeãkea guu. A mèkpa kaalegɔɔ pɔ ũ.

⁶ A yādà gbēmaaɔla a rí dɛdɛ, aai dēekao.

Mena

⁷ Ayāmeto ma gbéɔ, àɔ mena ví e Dii mɔgɔɔ. A gwa lá zɔe í a buapɔ bɛɛɛde kɛkɛa dá. I menafɔ za káabuana e saɛ.

⁸ Apɔ sɔ à menafɔ, í á sɔdile, asa Dii mɔgɔɔ káikū.

⁹ Ma gbéɔ, ásu yákūtɛkakɔio, ké Lua su yákpalekɛánɔo yáí. Yákpalekɛnapi zea kpɛɛle fá!‡

¹⁰ Ma gbéɔ, ānabi pɔ aa yā'ò yāa rí Dii tɔɔɔ, à mena pɔ aa kè taasikɛa guu ɔlesé.

¹¹ Wi oné pɔnadeɔ, ké aa menafɔ yáí. A Yobu menakɛa bao mà, mé á mà lá Dii kèè gbɛzā,§ asa gbé sósobi rí sùuuo pɛɛ Diiwa.*

¹² Atēsa ma gbéɔ, ásu mɛ á sɔ rí Luaoo. Asu mɛ á sɔ rí luabɛo ge tɔɔle ge pɔpáleo. Tó aoɛ, àli o ao. Tó aawoɛ, àli o aawo, ké yá su daálao yáí.†

* 5:3 Mat 6.19 † 5:4 Iko 24.14-15 ‡ 5:9 Mat 24.33 § 5:11 Yob 2.10, 42.10 * 5:11 Soũ 103.8 † 5:12 Mat 5.34-37

Wabikεa

¹³ A gbēe lé taasikε yà? Aà wabikε. A gbēe pɔ kèna yà? Aà Lua táasile.

¹⁴ A gbēe lé gyāke yà? Aà á gāli gbēzɔɔ sísí, aai wabikεè, aai nísimawà ní Dii tóo.‡

¹⁵ Wabi pó wa kè luanaaikεa guu bee a gyāepi gbágbā. Dii a aà gba aafia. Tó à duunakè yāaε sɔ, a kēwà.

¹⁶ A yáí tò, à á duunaɔ okɔε, í wabikεkɔε ké à e gbágbā. Gbēmaa wabikεa gbāa, í zikε maamaaε.

¹⁷ Eliaá gbēnazinaε lówáwa. A wabikè maamaa lou su mao, ɔ lou i tóle tɔlewaɔ e wè àaɔ ní mɔ sooloo.§

¹⁸ A èa wabikè lɔ, ɔ lou'i bò maamaa,* tɔle blekè.

¹⁹ Ma gbéɔ, tó á gbēdo pàale síana zéε, mé á gbēe èa aà dàwà,

²⁰ àɔ dɔ ké gbé pó tò duunkenapi bò sásāzeu à èa sù, à ade sí gawaε, mé à lakà tàaeɔla dasi.†

‡ 5:14 Maa 6.13 § 5:17 1Kia 17.1 * 5:18 1Kia 18.42-45 † 5:20 Yaa 10.12, 1Pie 4.8

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9